

DUCHOVNÉ OZVENY

ročník IX.
December
2006

Mesačník farnosti sv. Martina z Tours

Suchá nad Parnou, Košolná, Zvončín

číslo 12

Upratany stôl

Spomínam si na staršieho kolegu, ktorý hovoril, ako sa mu s pribúdajúcimi rokmi stáva obdobie adventu najbližším. Blížším ako Vianoce, ako Veľká Noc. Odôvodňoval to prepojením adventu s čakaním, očakávaním, pripomienkou nádeji. Teda vecami, ktoré sú pre človeka stále dôležité. A skutočne, podstatou adventu je očakávanie prisľúbeného Mesiáša. Nemá to však byť pripomienka očakávania z dávnych dôb, ale očakávanie živé, dnešné a osobné. Že aj napriek všetkému chaosu, dokonca neraz i zlobe či ľudskej hlúposti a povrchnosti, predsa sa nevzdávame a túžime.

Advent je pre mňa blízky tým, že symbolizuje „odložený kalendár a upratany stôl“. Veď príchod Vianoc a príchod konca roka navodzujú (niekedy dokonca ekonomicky či právne) takúto atmosféru. Ale nie je to len upratať, zúčtovať, späťne všetko vidieť... Je to aj očakávanie, že potom začneme akosi znova dýchať, rozbehneme sa s novou silou, že to bude trochu inak.

Pri premýšľaní nad adventom stojí za zmienku dávny zvyk zúčastňovať sa zavčasu rána na sv. omši – tzv. rorátoch. Ešte za tmy sa ľudia vyberali do svojho kostola. Akoby to naznačovalo očakávanie svetla, očakávanie „prebratia sa“.... A opäť, nejde len o prebratie sa pre ten deň, ale o oveľa hlbšiu, celú škálu spoločnosti a dejín zasahujúcu symboliku. Očakávanie zlepšenia dejín, nádej na prebratie sa ľudí, ale aj nádej na vlastné oživenie síl. V tomto je asi dobré podčiarknuť, že podľa mnohých cirkevných tradícií, ale aj tradícií iných náboženstiev nestačí, ak si ľudia len niečo pripomenú. Dôležitý je aj zážitok úplne fyzický – aby aj telo pocítilo, že sa niečo deje, že treba nejako inak nastaviť celý systém života. Preto máme prax pôstov, preto to ranné vstávanie našich predkov a mnoho podobných vecí.

V dnešných časoch hrozí, že mnoho dobrých myšlienok, mnoho dobrých pokusov, ktorými si chceli ľudia pomôcť, zostane len v rovine poznania, v rovine informácie. Hrozí to aj adventu. Ľahko sa z neho môže stať len súpis historických faktov a zbierka liturgických textov,

(dokončenie na 6. strane)

Čnosti

Svätosť

V istej obci v Rusku žil kedysi dávno jeden rabín, ktorý mal povest' mimoriadnej svätosti. V jeho živote však bolo čosi zvláštne, čo si obyvatelia obce nevedeli vysvetliť. Vždy v piatok ráno z obce zmizol. Nakoľko si ho vážili, jeho zmiznutie si vysvetľovali na základe svojej jednoduchej viery a úprimného a pokorného vzťahu k nemu. Prišli k záveru, že počas hodín svojej neprítomnosti v obci rabín vystupuje do neba a rozpráva sa tam s Bohom.

Raz prišiel do obce istý neznámy človek. Keď počul príbeh o rabínovi, bol dosť skeptický. Rozhodol sa, že celú vec preskúma a odhalí pravdu. V jedno piatkové ráno dorazil k rabínovmu domu a tajne ho pozoroval. Videl, ako rabín vstal, pomodlil sa a obliekol sa do sedliackych šiat. Potom si rabín vzal sekeru a odišiel do lesa, kde vyrúbal strom. Osekal ho, porúbal na polená a zviazal do zväzkov. Toľko, koľko vládal, naložil na seba a pohlal sa z lesa naspäť k obci. Muž videl, ako rabín prišiel k istej chatrči na okraji obce. Tam žila stará žena so svojím synom, ktorý bol veľmi chorý. Rabín im nechal drevo, ktorého bolo asi na týždeň a keď dokončil tento skutok lásky, vrátil sa do vlastného domu. Všetko toto neznámy muž videl. Bol dojatý a premohol ho voči rabínovi veľký obdiv. Rozhodol sa, že v dedine zostane a požiada rabína, aby ho prijal za svojho učeníka. Keď potom znova počul dedinčanov hovoriť, že „náš rabín vždy v piatok vystupuje do neba“, pokojne vždy pridral: „ak nie ešte vyššie“.

„Ak nie ešte vyššie“ je príkladom príbehu, ktorý odovzdáva ľuďom mravné posolstvo. Samozrejme, okrem prípadu, že by človek, ktorý príbeh počúva nemal vypestovaný zmysel pre hodnotu svätosti. Takýto človek by namiesto úcty voči rabínovi mohol napríklad začať rabína kritizovať za jeho ekologickú necitlivosť voči rúbaniu stromov v lese, alebo za to, že sa nesnažil umiestniť starú ženu v starobinci, kde by bolo o ňu postarané a jej syna do nemocnice. No takému človeku by unikla podstata. Čo príbeh hovorí, je jednoducho toto: Tu je dobrý človek. Je skromný a láskavý, milosrdný a pokorný. Je veľkodušný voči chudobným a súcitný so slabými. Chceme byť ako on. Chceme sa stať svätejšími, lebo svätosť je krásna vlastnosť.

Svätosť je formou integrity, t.j. ucelenosti. Človek ucelenosti sa snaží o to, aby v jeho charaktere bola zhoda medzi jeho slovami a skutkami, medzi tým, čo verí a tým, čo praktizuje. No svätosť je integrita vyššieho poriadku. Svätosť predpokladá jednotu s Bohom.

Preto najlepším vyjadrením motta človeka, ktorý sa snaží o svätosť je odovzdanie sa Bohu. To je však často výsledkom dlhej a náročnej cesty. Na začiatku je túžba po raste. Potom snaha o rast. Človek má svoje predstavy a snaží sa ich realizovať. Dá sa na disciplínu. Do procesu zapojí svoju vôľu. Táto po čase prinesie svoje ovocie. No človek môže po čase prísť k prekvapujúcemu zisteniu, že to, čo dosahuje, nemusí byť to, čo mu najviac prospieva. Alebo aj to, že nie všetko, po čom túži, sa mu darí dosahovať. Človek sa tak môže dostať do stavu, že začne cítiť, že je vnútorne vyprázdnený, ba dokonca frustrovaný. No ak je múdry a otvorený pre Boha, na základe takejto skúsenosti môže prísť k záveru, že to, čo

dosiahol, môže byť síce veľká vec, ale nie je to to, čo by ho napojilo na podstatu a prameň jeho existencie: na Boha. A ak vo svojej múdrosti rastie, postupne sa jeho jediným cieľom stane skúmanie a plnenie Božej vôle. V dejinách máme veľa príkladov na tento proces. Vlastne každý jeden svätec, nasledovník Ježiša Krista, šiel touto cestou. Ešte predtým to boli Abrahám či Mojžiš alebo proroci. V dejinách kresťanstva Panna Mária, Jozef, jej ženich, apoštoli a po nich celá plejáda hladačov a plnitel'ov Božej vôle.

Svätosť je vec prvotná, prapôvodná, originálna. Je to stav, v akom sme vyšli z Božích rúk, a to preto, lebo náš Tvorca, Boh je svätý. Svätosť *predchádza všetky formy nesvätosti*, presne tak ako nevinnosť prichádza pred vinou, alebo ako stvorenie prišlo pred pádom. Je preto nerozumné zostať pre človeka nesväťým, pretože by to bolo odmietnutie jeho pôvodného, prvotného stavu. Nespočíva to v tom, že by sme mali robiť nejaké hrdinské alebo neobvyklé činy, ale v tom, že *všetko budeme robiť s čistotou srdca*. Svätosť je ako biele prádlo. Ak prádlo, ktoré bolo biele už nie je biele, lebo sa zašpinilo, neznamená to, že jeho stavom je špina. Jeho pôvodný stav je beloba. A tento pôvodný stav sa získa tým, že sa zašpinené prádlo operie.

Svätosť je nádherná sama v sebe, prirodzene a bez fanfár. Čo je krásne, je jednoducho krásne. Maják na pobreží nevytrubuje, aby na seba pritiahol pozornosť. Jednoducho svieti. Toto môže vzbudzovať u niektorých obdiv, u iných žiarlivosť, dokonca aj zlosť a nepriateľstvo. Preto je toľko svätých mučeníkov. Jedni budú po svätosti túžiť, iní sa budú z nej vysmievať.

Jednu z najnešťastnejších charakteristík nášho moderného sveta je, že

odmietol Boha a na jeho trón posadil človeka. S úpadkom náboženstva ľudia už neprijímajú skutočnosť, že večným prameňom múdrosti a dobra je Boh, a že iba On je potom mierou a zmyslom každej svätosti. Svätosť je pre človeka dneška na smiech. Doba, v ktorej žijeme, dokázala okrem iného prevrátiť hodnoty dolu hlavou. Čo je sväté označiť za hlúposť a čo je špinavé za ideál. A tí, ktorí trvajú na pôvodnej verzii svätosti sa neraz dostávajú pod paľbu kritiky, výsmechu a zlostných výpadov.

Treba samozrejme povedať, že to s čím pracuje náboženstvo je ideál, a nie už realita. Takto treba chápať aj Ježišovo pozvanie pre každého z nás: „Buďte dokonalí ako je dokonalý váš nebeský Otec!“ Dokonalosť nebeského Otca je náš ideál, ktorému sa môžeme aj za cenu pádov, deň čo deň približovať. Preto, kvôli týmto pádom, vedľa volania k ideálu stojí aj volanie k pokániu, ktoré je povstaním z pádu a znova vykročením za ideálom.

Svätosť patrí predovšetkým Bohu. Nech človek vlastní akýkoľvek stupeň svätosti, jeho svätosť nepramení v ňom, ale je výsledkom napojenia sa na Boha. Svätosť nie je klam. Je to objektívna skutočnosť, ktorú je vidno na živote toho, kto zo seba vyžaruje lásku Božiu.

Podľa Milan Bubák SVD:

Úvahy o čnostiach
spracovala Alena Baranovičová

Nádej znamená aj čakať na to,
čo prináša nejakú zmenu.

Doris

Moja rodina mi dáva nádej,
že budem rásť v sebadôvere.

Harald

Desatoro zrelého rodičovstva

Józef Augustyn, SJ

Túžba po otcovskej a materinskej láske je hlboko vpísaná v každom človeku. Túto lásku potrebujú najmä deti a mládež. Dieťa hľadá hrejivú a srdečnú materinskú lásku, a zároveň aj otvorenú, žičlivú a bezpečie dávajúcu otcovskú lásku. Zrelé otcovstvo a materstvo sa má riadiť týmito „prikázaniami“.

1. Hľadáš Boha ako otca

Byť otcom alebo matkou znamená dávať život podľa vzoru samotného Stvoriteľa. Rodiac nový život plnia muž a žena Božiu výzvu: Plodte a množte sa! (Gn 1,28) Takto majú účasť na stvoriteľskej Božej moci. Život, ktorý sa zrodil, im nepatrí. Patrí Bohu. Len skúsenosť Boha ako Otca milujúceho odvekou láskou svojho Syna môže byť spoľahlivým základom ľudskej rodičovskej lásky: otcovskej aj materskej.

2. Usiluj sa byť dobrým dieťaťom, aby si bol dobrým rodičom

Pre mladého muža i ženu je cestou k skúsenosti rodičovstva skúsenosť detstva. Inej cesty niet. Mnoho mužov a žien premárni šancu na zrelé otcovstvo a materstvo, lebo sa nechajú viesť pýchou a nechcú prijať pokorný postoj poslušnosti voči svojim rodičom. Pokorná a odpúšťajúca láska voči rodičom je potrebná najmä vtedy, ak postoj rodičov deti zraňoval.

Najprv je potrebné naučiť sa byť dobrým a verným synom alebo dcérou, aby bolo možné byť neskôr dobrým a verným otcom či matkou. Vzťah dospelého dieťaťa k vlastnému otcovi a matke sa musí spájať s pokorou a hlbokou úctou: Poslúchaj svojho otca, ktorý je ti rodičom a nepohrdaj svojou matkou na jej staré dni (Prís 23,22)

3. Opusti otca i matku, ako káže Biblia

Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom (Gn 2,24). Opustiť rodičov fyzicky aj emocionálne je nevyhnutnou podmienkou dobrého otcovstva a materstva. Toto opustenie sa však neuskutočňuje „oddelením“ od rodičov, ale prostredníctvom vnútorného zmierenia sa s nimi. Odchod z rodičovského domu bez vnútorného zmierenia sa s matkou a otcom spôsobuje, že je to skôr útek ako odchod. Pre úplnú autonómiu voči rodičom je nevyhnutné oslobodenie od nich. Mnohí nie sú schopní skutočne vnútorne „opustiť otca i matku“, pretože im nevedia (často len preto, že skutočne nechcú) odpustiť a zmieriť sa s nimi. Oslobodenie sa od rodičov má za následok, že žena a muž môžu na jednej strane využívať plnosť darov, ktoré od nich dostali, a na druhej strane sa postupne vymaňovať zo stereotypov, ktorými bola poznačená celá ich výchova.

4. Daruj deťom lásku v úplnej rodine

Dieťa potrebuje nie iba individuálnu lásku otca a matky, ale tiež vzájomnú lásku oboch rodičov. Na základe tejto lásky sa

dieťa dozvedá, čo je ľudská láska, rodina, manželstvo, v úplnej rodine nachádza oporu a pocit bezpečia. Veľmi dôležitou úlohou rodičov je teda najskôr vybudovanie láskyplného manželstva a potom úplnej a láskyplnej rodiny, v ktorej od úplného počiatku existuje atmosféra zhody, rodičovskej lásky, pocitu bezpečia a vzájomnej starostlivosti.

5. Dôveruj svojim deťom

Viera rodičov v ich deti je základom ozajstného rodičovstva. Otec, ktorý si uchováva dôveru v svojho

syna napriek udalostiam, ktoré ich môžu rozdeliť, či dokonca rozhádať, si stále zasluhuje meno otec. (M.Legaur) Rodič však môže veriť dieťaťu iba vtedy, keď - hoci v malej miere - verí sebe. Rodičia si dôveru detí nemôžu vynucovať. Musia si ju zaslúžiť. Dôvera je vzájomným darom. Dieťa spontánne dôveruje rodičom, keď cíti ich lásku a dôveru. Dôveru možno budovať na vzájomnej láske a starostlivosti o seba. Dôvera rodí dôveru. Dospievajúce deti neočakávajú od svojich rodičov, že budú vo všetkom bez chyby. Očakávajú od nich predovšetkým dôveru a vieru v ich možnosti, dobré plány a túžby.

6. Buď pre deti autoritou

Byť rodičom znamená dať sa rodine a de-

ťom k dispozícii, slúžiť im a niešť za nich zodpovednosť. Iba zodpovedný rodič naučí zodpovednosti svoje deti. Autorita otca a matky nieje výsadou, ale službou. Postojom zodpovednosti, obetavosti, starostlivosti a služby rodine budujú svoju autoritu.

Dieťa potrebuje silnú podporu svojich rodičov a má na ňu plné právo. Nebude

však dôverovať rodičom, ich radám a poučeniam, ak nebudú preň autoritou.

7. Miluj svoje dieťa nezištnou láskou

Otec a matka nedávajú svojim deťom život preto, aby „niečo“ za to dostali, ale preto, aby mohli vo svojich deťoch predĺžiť trvanie lásky a života. Dávanie života dieťaťu je delením sa o lásku, ktorú rodičia dostali od svojich rodičov a ktorou sa vzájomne obdarujú v manželstve. V Božom zámere má byť dieťa plodom vzájomnej lásky svojich rodičov a zároveň nezištnej lásky k „novému bytiu“, ktoré túži prísť na svet. Nezištná láska otca a matky je zrkadlom nezištnej lásky Boha Otca. Vďaka nezištnej láske sa rodičia pre dieťa stávajú ukazovateľom cesty k Bohu.

8. Uč deti bojovať

Osobitnou úlohou otca je naučiť deti „bojovať“, v najlepšom zmysle tohto slova.

Láska, z ktorej sa rodí radosť života, musí často tvrdo zápasíť. Predovšetkým to bude vnútorný zápas s vlastnou slabosťou: nestálosťou vôle, náchylnosťou k znechuteniu, sklonmi k úniku. Bude to tiež „vonkajší“ zápas o miesto vo svete: úsilie o vydobyje si pozície v zamestnaní, zápas s nespravodlivým správaním sa druhých, s nečestnými súpermi. Tento zápas nie je „zápasom o svoje“, ale je to zápolenie o dobrý a čestný život.

9. Vytváraj deťom ovzdušie slobody

Pravdivý vzťah rodičov k deťom sa môže nadviazať iba v atmosfére úplnej slobody. Atmosféra dôvery a slobody spôsobuje, že dieťa sa spontánne stotožňuje s hodnotami, ktoré reprezentuje jeho otec a matka. Sloboda a dôvera medzi dieťaťom a rodičmi vplýva na postupnú premenu vzťahu závislosti na vzájomné partnerstvo a priateľstvo. Rodičia nie sú pánmi svojho dieťaťa. Ani vtedy, keď je od nich úplne závislé. Rodič je len „starší brat vo viere“ svojho dieťaťa. Pretože dieťa nie je majetkom svojich rodičov, nemôžu mať úplne v moci jeho slobodu. „Rodičovskú moc“ možno vykonávať len s odvolávaním sa na slobodu dieťaťa. V každom období života dieťaťa treba rešpektovať jeho slobodu v takej miere, ktorej je dieťa schopné.

10. Venuj deťom každý deň trochu času

Jedným z najdôležitejších darov, aký rodičia môžu darovať svojim deťom, je venovať im každý deň čas. Od okamihu príchodu dieťaťa na svet si rodičovstvo vyžaduje čas. Nedostatok vzťahu spôso-

bený nedostatkom času negatívne ovplyvňuje emocionálny, intelektuálny a duchovný vývoj dieťaťa. Nedostatok času otcov osobitne citlivo pociťujú synovia. Intenzita pracovného nasadenia má za následok, že venovanie času dieťaťu je dnes jednou z najnáročnejších tém vo výchove detí. Čas venovaný deťom sa nedá ničím nahradiť.

Ak sa chcete dozvedieť viac na tému rodičovstva, ponúkame Vám knihy z vydavateľstva Dobrá kniha:

O láske, manželstve a rodine

Smädní po láske

Otcovstvo

Upratany stôl

(dokončenie z 1. strany)

ktoré už nebudú mať dosah na to, aby sa nás dotkli. Aby prebudili aj v nás, že napriek všetkému túžime aj po zdravom, čistom a dobrom živote. Ľahko sa dokonca môže z neho stať čas zhonu, kedy ešte zápalistejšie zháňame materiálne veci. Pritom jeho podstata je, aby nás priviedol k tomu, čo nám chýba v nemateriálnej a duševnej rovine.

Prajem Vám pozhnaný advent, očistenie a prebudenie tých najlepších túžob a reálny pokus o ich implantáciu do nášho myslenia a konania.

Prajem Vám „čistý stôl a nový dych“.

Peter Cibira

Listy Ježiškovi

Moje spomienky na prípravu Vianoc začínajú v detstve básničkou – Mikulášku, dobrý strýčku, modlím sa Ti modlitbičku..., pokračujú Luciou – oblečenou v bielom, ktorá vymetá husím krídlom z kútov izby neduhy... a Vianocami. Stromček, darčeky. Moje prvé knižky, v každej maminým krásnym písmom napísané venovanie – komu od „Ježiška“. Vôbec som sa nedivila, že Ježiško píše tak ako ona. Veď on to predsa vie!

Neskôr sme pripravovali Vianoce pre naše deti. Keď som chcela vedieť, aké majú predstavy, či túžby, nechala som ich nakresliť to, čo si prajú. S otcom hádzali kresbičky do kotla, aby sa komínom dostali až do nebička. Teraz komunikujú s Ježiškom moje vnúčatá. Samozrejme, používajú k tomu SMS-ky, či Email.

Nedávno som stretla bývalého kolegu. Na otázku – Ako sa má? Odpovedal – veľmi dobre. Našiel som si lukratívny džob, robím síce od rána do večera – ale aspoň sa má rodina dobre. Máme všetko, na čo si zmyslíme. Manželka nemusí pracovať, vedie domácnosť, stará sa o deti. A ozaj, deti čo, rastú? „Deti sú v poriadku, škola im ide. Ale predstav si, čo sa mi stalo. Manželka im dala večer napísať list Ježiškovi. Deti písali, kreslili. Ukladali na papier svoje sny, túžby, predstavy. Listy zostali pripravené na odoslanie. Bol som zvedavý, čo si prajú, tak som do nich nazrel. V synovom liste bol priložený lístoček s jeho škrabopisom (písal rýchlo a potajomky). Vieš čo napísal? „Prajem si, Ježiško, aby si dal otcovi o jednu hodinu dlhší deň. Len o jednu hodinu, ktorú by mi mohol venovať“. Mohli by sme ísť spolu na futbal, na ryby,

alebo len tak – sami dvaja von. Zarazilo ma to. Začal som rozmýšľať. Prvá reakcia bola – hnev. Veď má všetko, a aby to všetko mal, musím robiť. Potom hnev upadal a spätne som si premietol – naozaj chodím domov v noci, deti sú už uložené k spánku. Kedy sme sa spolu hrali, čítali rozprávku?“

Čo som mala povedať na jeho spoved? Kde nájsť riešenie? Určiť si hodnoty, čo skôr potrebujem, čo oželiem. Keď mám dobré zabezpečenie, prečo sa hnať, mať ešte viac a viac? Nájde si tú „želanú“ hodinu pre rodinu, deti, aj pre seba?

Idú Vianoce, čas priprav darčiekov, ale aj pokoja a radosti z Tichej noci...

Anka Oravcová

Environmentálne okienko

Pocit nedostatku a základná voľba

Ľudská potreba, ako základ všetkých socioekonomických snažení človeka je rozhodujúcim faktorom, ktorý ovplyvňuje výrobu akýchkoľvek statkov.

Ľudská potreba je pocit nedostatku v ktorejkoľvek oblasti života, od základných potrieb až po potreby duchovné. Pocit nedostatku vedie ľudí k túžbe uspokojovať svoje, alebo cudzie potreby výrobou a službami. Výroba i služby majú konkrétne požiadavky na spotrebu prírodných zdrojov a energie.

Prírodné zdroje, energia, práca a kapitál tvoria vstupy do výroby. Spracovávajú sa výrobným procesom a výstupmi z výroby sa z nich stávajú spotrebné alebo kapitálové statky. Statky ľudia potrebujú na uspokojenie potrieb, alebo ich používajú ako vstup do ďalšej výroby.

Nehmotnými statkami sú služby najrôznejšieho spektra. Od služieb prospešných pre telo až po služby prospešné pre dušu. Služby majú tiež nároky na spotrebu prírodných zdrojov, práce a kapitálu (peňažného či fyzického), čiže tiež vytvárajú socioekonomický rozmer životného prostredia.

V našich podmienkach trhového mechanizmu je rozhodujúcim faktorom výroby a trhu - dopyt a ponuka čiže: čo, koľko, kedy, akaj kvality a za akú cenu sú ľudia ochotní vyrábať, predávať, kupovať a naplniť svoje potreby. Keďže má človek oveľa viac potrieb, než je schopný uspo-

kojiť nákupom, vlastnou výrobou, alebo prostredníctvom služieb, musí urobiť základnú voľbu. Rozhodnutie o svojich prioritách. Človek pri každom konkrétnom rozhodnutí koná v zmysle svojej základnej voľby. Táto základná voľba má širokú škálu od altruizmu až po exploatačné správanie hedonistov.

Tento prehľad o ľudských potrebách a ich napĺňaní nám poslužil ako základ pre úvahu, ako je možné ovplyvniť základnú voľbu človeka tak, aby pri uspokojovaní svojich potrieb smeroval k rešpektu a úcte k skutočným hodnotám. Rešpektu a úcte k svetu a prostrediu, ktoré mu umožňuje žiť. Aby sa stala ochrana životného prostredia jednou zo základných potrieb človeka.

Najzákladnejšími ľudskými inštinkami sú zachovanie života a zachovanie rodu. Cez tieto dva inštinkty by bolo možné poctivou a pravdivou komunikáciou zmeniť priority ľudí smerom k zachovaniu zeme a prírody pre život a ďalšie pokolenia. Protipólom však zostáva ľudský egoizmus a malá viera v to, že svet je skutočne v ohrození, keď sú moje okamžité potreby momentálne naplnené.

Posun od egoizmu k altruizmu a základnú voľbu môžu ovplyvňovať výchovné, etické a náboženské systémy. Náboženské systémy učia úcte k prírode, ako daru nielen v detstve a dospievaní, ale ovplyvňuje základnú voľbu pre úctu a al-

truizmus po celý život. Človek sa v ňom stáva správcom diela a je previnením devastovať a ničiť zverené vlastníctvo. Etické systémy môžu byť veľmi rozdielne. Od etiky prežitia silných a naplnenia života pôžitkom až po etické systémy ktoré si ctia stvorenstvo kvôli inteligencii, ktorá je jeho príčinou.

Jednými zo základných tém etickej výchovy, ktorá sa vyučuje u nás na školách je komunikácia a pozitívne vzory. Komunikácia a pozitívne vzory môžu ovplyvniť základnú voľbu. V náboženstvách túto komunikáciu sprostredkujú posvätné knihy, modlitby, meditácie - hlboké premýšľanie o všetkom, čo sa týka života. No cieľom náboženských systémov nieje len to, ale výchova ku schopnosti obmedziť svoje potreby a usporiadať ich k zodpovednejšiemu užívaniu sveta. Medzi pozitívne vzory v kresťanstve patrí napríklad František z Assisi, ktorý nazýval slnko, mesiac, ...prírodu, svojim bratom a sestrou. Františka si pre túto lásku a ochranu prírody vážia aj v iných náboženských systémoch. Rovnako prosociálne a socioekonomicky pozitívne žila svoj život Matka Tereza, ktorá vybudovala domy pre hladom trpiace deti, o ktoré sa nezištne starala. I v iných náboženských systémoch by sme našli mnoho prosociálnych vzorov s altruistickým správaním.

V školských systémoch dosiahneme interiorizáciu hodnôt pomocou kognitívnej senzibilizácie, nácvikom, modelovaním, zovšeobecňovaním. No ideálom vždy zostáva, ak sa podarí prepojiť teóriu s praxou. Zovšeobecnenie preniesť na konkrétnu praktickú činnosť. To je však zároveň i najťažšie. Nie vždy sa to darí a nie vždy to dokážeme.

Najdôležitejšou platformou pre výchovu k dobrej základnej voľbe je však

vždy v prvom rade rodina. V rodine sa dejú základné rozhodnutia pre napĺňanie potrieb a teda aj základné rozhodnutia o spôsobe ich uspokojovania. Či sme schopní obmedziť svoje potreby tak, aby zem a jej bohatstvá zostali naozaj pre všetkých udržateľným spôsobom. Dnes sa žiaľ základná voľba málokedy odovzdáva komunikáciou rodičov s deťmi, ale viac cez médiá. Žiaľ často nie cez to pozitívne čo prinášajú, ale cez reklamu, ľahšie žánre a pre mladých jednoznačne cez zábavu, hudobné klipy. Preto by bolo možno dobré považovať, ako napraviť základnú voľbu aj cez tieto veci a prostredníctvom dnes uznávaných, ale skutočne pravdivo veľkých osobností.

No najúčinnšie ovplyvníme základnú voľbu prepojením kognitívnej zložky s emotívnym zážitkom skutočného kontaktu s prírodou.

Mgr.Gabriela Spustová

Advent

Zavládla vo mne
Čierna tma
Tma plná nevládnosti
Všetky cnosti
Stratili sa niekam
Nemám síl
Bojovať a ľúbiť
Mrznem v šere

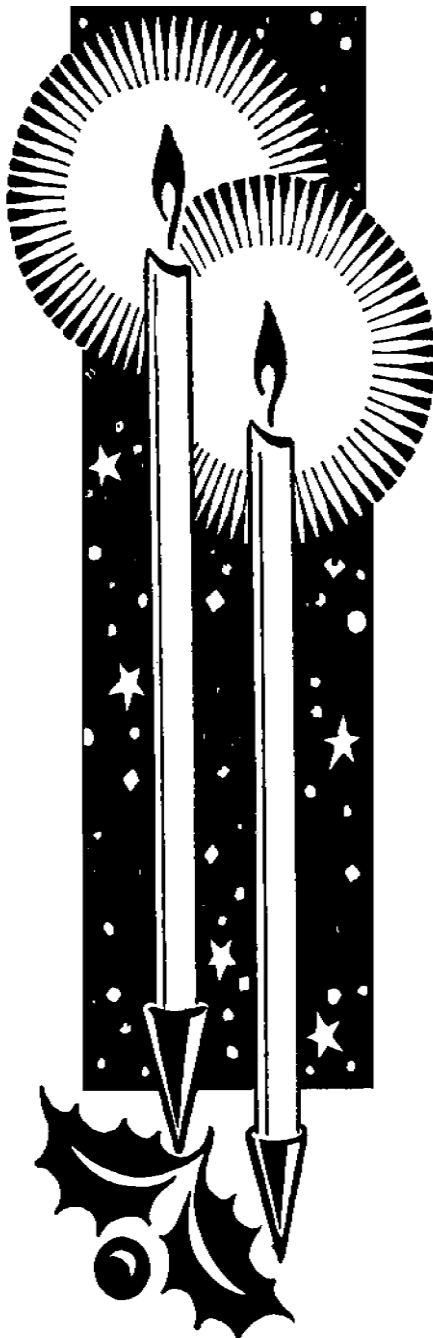
Všetky lúče
Pohltili
V srdci diery

Málo viery
Dôvery a ticho
Hlboké a temné
Všetko jemné
Hrejivé a krásne
Zmizlo niekam

Zavládla tma
Temnota
Slabosť a bieda
Slepota
Nevidno nádeje

Ktože nám naleje
Nádeje lúč
Tma dlhých večerov
Tichých a mrazivých
Pochmúrnych dní

Len ten kto dúfa
Prežije noc
Noc čakania
Plakanie srdce
Zmrazených temnotou
Nedostatku

Bez statkov
Základnej potreby
Pohreby srdce
Tma lásky
Tma tvorivej
Energie
Ktorá ryje
Do srdce pukliny

Viac trpia nevinní
Pre naše zločiny

Príď
Už príď
Lúč jediný
Sceľ trhliny

Temnotu prežiar mi
Temnotu v nás
Tvorca a Jas

Večerná jeseň
Tieseň
Čo nevzdychá
Len bolí

Bolí a čaká
Návrat Slnka

Čaká Slnovrat
Slnovrat Lásky
Nádeje
A Viery že nič
Nie je náhodou...

Ani tma
V mojej duši...

Tma
Ktorá pripravuje
Slnovrat...

*Gabriela Spustová
zo zbierky Výkriky*

Apoštolát modlitby na mesiac december:

- **Všeobecný:** Aby Kristus tichý a pokorný srdcom inšpiroval tých, ktorí sú zodpovední za národy, k rozumnému a k zodpovednému používaniu moci.
- **Misijný:** Aby misionári vo všetkých častiach sveta žili svoje povolanie s radosťou a s nadšením a aby verne nasledovali Krista.
- **Úmysel KBS:** Dokonalá príprava na Vianoce nech nás utvrdí vo viere v Krista, pravého Boha a pravého človeka.

november v našej farnosti

Zosnulí:

- + 5.11., Viliam Šajbidor, Suchá, 67.r.
- + 9.11., Agneša Ilavská, Zvončín, 71.r.
- + 15.11., Mária Horváthová, Suchá, 79.r.
- + 16.11., Vdp. Štefan Janec, Zvončín, 86.r.

Pokrstení:

- * 15. 2. 2006, Tom Davies, Suchá
- * 13. 10. 2006, Nicholas Rogel, Suchá
- * 30. 10. 2006, Daniel Burda, Zvončín
- * 26. 11. 2006, Tomáš Šteruský, Suchá

DUCHOVNÉ OZVENY

Farský mesačník

Vychádza poslednú nedeľu
s dátumom nasledujúceho mesiaca.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev,
farnosť Suchá nad Parnou, č. 431,
PSČ 919 01. Tel.: 033 / 55 80 144.

Zodpovedný redaktor:
Mgr. Peter Cibira, administrátor
Grafická úprava: Ing. Peter Spusta

S povolením Arcibiskupského úradu
v Trnave, dňa 3.8.1998, č. 2663/98

Cena: dobrovoľný príspevok

Výročia, významné cirkevné akcie

8. 12.

Mikulášske stretnutie

10. 12.

zbierka na charitu

31. 12.

rozlúčka so starým rokom

6. 1. 2007

Vianočná akadémia s koncertom

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužby na december

(Rozpis sv. omši je orientačný, rozhodujúce sú farské oznamy)

Sv. omše v týždni

18.00 - Suchá - utorok - piatok;

17.00 - Košolná - streda;

17.00 - Zvončín - štvrtok

Sv. omše v nedeľu a vo sviatok

1. decembra – 1. piatok v mesiaci
18.00 - Suchá

2. decembra – 1. sobota v mesiaci
7.30 – Suchá

3. decembra – 1. Adventná nedeľa
17.00 - Košolná, v sobotu, platná na nedeľu
7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 – Zvončín

8. decembra – Nepoškvrnené počatie
Panny Márie

18.00 - Suchá, vo štvrtok, platná na sviatok
7.30 - Zvončín;

17.00 - Košolná; 18.00 - Suchá

10. decembra – 2. Adventná nedeľa
17.00 - Zvončín, v sobotu, platná na nedeľu
7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 – Košolná

17. decembra – 3. Adventná nedeľa
17.00 - Košolná, v sobotu, platná na nedeľu
7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 – Zvončín

24. decembra – 4. Adventná nedeľa
17.00 - Zvončín, v sobotu, platná na nedeľu
7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 – Košolná

25. decembra – Narodenie Pána, Vianoce
0.00 - Suchá polnočná sv. omša
7.30 - Košolná; 9.00 - Zvončín;

10.30 - Suchá

26. decembra – Štefan, diakon, prvý mučeník
7.30 - Zvončín; 9.00 - Košolná;
10.30 – Suchá

31. decembra – Svätej rodiny
17.00 - Košolná, v sobotu, platná na nedeľu
7.30 a 10.30 - Suchá; 9.00 – Zvončín

December 2006

Adventné a Vianočné obdobie

Pi 1 Edmund Kampián, mučeník

So 2 Bibiána, mučeníčka

Ne 3 1. Adventná nedeľa

Po 4 Ján Damascénsky, kňaz, uč. Cirkvi

Ut 5 Sabas, opát

St 6 Mikuláš, biskup

Št 7 Ambróz, biskup a učiteľ Cirkvi

Pi 8 Nepoškvrnené počatie Panny Márie

So 9 Leokádia

Ne 10 2. Adventná nedeľa

Po 11 Damaz I., pápež

Ut 12 Otilia, panna, opátka

St 13 Lucia, panna, mučeníčka (Kántry)

Št 14 Ján z Kríža, kňaz a učiteľ Cirkvi

Pi 15 Valerián, biskup (Kántry)

So 16 Adelharda, cisárovná (Kántry)

Ne 17 3. Adventná nedeľa

Po 18 Gracián, biskup

Ut 19 Urban V., pápež

St 20 Zefirín, pápež

Št 21 Peter Kanízius, kňaz a učiteľ Cirkvi

Pi 22 Adela, opátka

So 23 Ján Kentský, kňaz

Ne 24 4. Adventná nedeľa

Po 25 Narodenie Pána

Ut 26 Štefan, prvý mučeník

St 27 Ján, apoštol, evanjelista

Št 28 sv. Neviniatka, mučeníci

Pi 29 Tomáš Becket, biskup, mučeník

So 30 Dávid

Ne 31 Svätá rodina